

Časopis „NAPREJ“ izhaja
dvakrat mesečno in sicer
4. in 18.

Uredništvo, administracija in
ekspedicija: Idrija št. 75.

Vse denarne pošiljatve
na naslov:

Upravništvo „Naprej“.

Vse dopise in spise na
uredništvo.

NAPREJ!

Lastnik lista:

„Idrijska okrajna or-
ganizacija.“

Naročnina za celo leto:
v Idriji (brez donašanja na
dom): K 1-92, (z donaša-
njem na dom): K 2-40,
po pošti K 2-50;
v Nemčijo 3 krone.

Posamezne številke 8 vin.

Prvi maj!

Majski Svetlobi.

V svetlobi plava pomlajeni svet,
in vse, kar diha, vse se veseli.
V svetlobi cvete v žlahtnih barvah cvet,
v svetlobi ptica glasno žvrgoli.

V obleko krasno se odeva plan,
ker po lepoti hrepeni oko,
ki ljubi beli, jasni solnčni dan,
a tožno se pokriva pred nočjo.

Svetloba se razliva na zemljo,
ko je pomlad, ko se poraja maj,
in v toplo srce, v mehke duše dno
se zliva svit, ki oznanjuje raj.

Dviguj se, pesem! Cveti, duhti, cvet!
Ti mehka duša — strah svoj pokončaj!
Vsem solnčnim upom se odpira svet,
življenje oznanjuje mladi maj.

Po zimi se je velik grob odprl.
in, kar je slabo bilo, brez moči,
brez volje — vse je črni grob požrl . . .
A zdaj je maj in mladi svet živi.

A zdaj že mladi svet živi,
in kdor je dvomil, gleda in strmi:
življenje bujno vsepovsod kipi,
in kjer je moč in up, tam smrti ni.

Ti, mehka duša, poj zdaj, ker je maj
in dvigni volje čarodejno moč!
Stotisoč duš oči upira v raj —
in ve: S svetlobo se preganja noč.

E. K.

Prvi maj.

Leto za letom slavimo naš delavski praznik. Postal nam je stara, priljubljena, vedno enako draga naprava. Mi mladi se veselimo tega dne, težko ga pričakujemo — prav malo povprašujemo, kako je

to, da se veselimo tega praznika, zadostuje nam skoro vsem, da vemo: zakaj se praznuje. Vendar pa ne bo preveč, ako obrnemo danes na ta slavnostni veliki dan pogled svoj nazaj, na početek, izvor in zgodovino tega dne, kajti jasnejši nam bo potem pomen prvega maja.

«Veliki vsesvetovni delavski parlament,» kakor je imenoval Liebknecht mednarodni kongres proletarjata, ki se je vršil v Parizu l. 1889. od 14. do 20. julija, vtisnil je svoj pečat mednarodnemu gibanju vseh dežel. Ali ta kongres ni bil prvi dokaz mednarodnega bratstva proletarjata. Marx je že l. 1864. ustanovil v Londonu «Mednarodno delavsko asociacijo», na katero je naslovil znamenito svojo parolo: Proletarci vseh dežel, združite se! Ta stara internacionala živela je le od 1864. do 1870. leta. Kakor je bilo pomembno in važno to pobratenje, vendar se ne more meriti s pariškim kongresom. Internacionala je bila nekak predposvetovalni komite, kongres v Parizu pa svetovni delavski parlament. Delovanje internacionale primerja soc. zgodovinar Mehring s pripravljajalnim delom generalnega štaba, delovanje kongresa pa z mobiliziranjem velike armade.

Kongres v Parizu je sklenil, da se praznuje vsako leto prvi maj, ki naj bo vsakoletno poizkusno mobiliziranje proletarjata, vedno se ponavljajoča kontrola, s katero naj delavstvo pokaže svoje pristaše, svojo odločnost in svojo dejansveno moč. In takrat ni bilo v mnogih državah nobenega drugega sredstva za agitacijo in akcijo. Koliko pa je socializem od tedaj pridobil na moči?!

V nemški državi je vladalo tedaj izjemno stanje; francoski proletarjat je krvavel iz ran, katere so mu prizadeli zmagalci nad kornuno l. 1871. Nemški narod je žil v šovinistični opojnosti po velikih zmagah nad Francijo, francoski pa je mrko gledal nad vse sovražnega zmagalca. Vojska za Vogeze — to je bilo prvo poglavje vere ljudskih mas na Francoskem. Obe sovražni buržoaziji, nemška in francoska, sta vladali brezmejno nad narodoma, kajti vedno sta si žugali z vojsko, ki je bila na dnevnem redu. In tu sta si drznila Nemeec Liebknecht in Francoz Vaillant, spričo obeh narodov, sestiti v predsedstvo kongresa za eno mizo ter si v imenu svojih narodov bratsko podati roki ter mir narodov proklamirati nad glavami buržoazije.

Od tega leta pa je delavstvo idejo sprave ter bratstva med narodi mogočno pospeševalo. Ni še dolgo tega, kar je zmagoslavno premagalo nevarnost vojske radi Maroko, kojo so hoteli povzročiti krvi žejni kapitalisti. Ako bi ne bilo pogumnih nastopov Jauresa v Parizu in Bebela v Berlinu, podlegla bi naščuvana naroda intrigam ropazeljnih kapitalistov. Mednarodna socialna demokracija je od tega vsesvetovnega parlamenta najtrdnejši porok evropejskega miru. Ideji sprave med narodi služi tudi majska demonstracija.

Vendar majska demonstracija ni čisti praznik miru, služi boju, ali ne vojski z orožjem, moritvi narodov, ampak boju razredov, ki naj osvobodi narode od svojih političnih tlačiteljev in gospodarskih izkoriščevalcev.

Od l. 1889. je premagala nemška socialna demokracija izjemno stanje, zavrnila vse hujskajoče govore najvišjih, veynhauski stavkovski govor in najhujše brutalnosti novega režima ter se razvila v stranko, ki šteje na milijone pristašev. Na Francoskem si je pribojeval proletarjat popolno politično enakost, odbil je napad klerikalizma in fevdalizma in dreifusovsko kampanjo ter odvrnil v pametni in drzni politiki nevarnost, ki je po militarizmu pretela republiki. In kako velikanske napredke je delavstvo v Belgiji doseglo, ki takrat še ni imelo nikakršne volilne pravice, ali jo je potem kmalu pridobilo, ko je jelo

«po belgijsko govoriti». In povsod, v Italiji, na Danskem, na Švedskem, Norveškem, v Holanđiji in Švici, celo v balkanskih državah, v predvsem tudi na Ogrskem je postalo delavstvo vsled majske demonstracije in vseh drugih sklepov pariškega kongresa uvažljiv politično in parlamentarično močni činitelj.

Nad vse pričakovanje pa je vzrasel politični pomen, kateri si je pridobil socializem v Rusiji. Prva ruska revolucija, ki je bila obenem prva revolucija mnogih narodov od vzhodnega morja tja do Kavkaza in doli globoko v Azijo, bila je mogoča le vsled prosvetnega dela socializma, vsled ponovnega nastopa delavcev na prvi maj, s katerimi so se bataljoni proletarjata izučili in izkusili.

Mi v Avstriji pa smo prvemu maju največjo hvalo dolžni, mi smo njegovi največji dolžniki. Le oni, kdor je majsko proslavo l. 1893. z nami slavil, ve, koliko nam je prvi maj v volilni borbi pomagal. Kako daleč smo že danes prišli, to se imamo zahvaliti le prvemu maju l. 1893. In mi danes še ne vemo, koliko bo pomagal prvi maj l. 1906, k končni zmagi volilne pravice.

Letos pa bomo položili na našo stavbo zadnji kamen, katerega temelj smo začeli prvega maja l. 1893. Zato pa mora letošnjaja naša proslava prekašati na mogočnosti in veljavi vse, kolikor smo jih v Avstriji doslej doživeli. Odpočivanje dela na prvi maj naj privilegirancem v parlamentu častno pokaže, da bode brez glasovalne enakosti vse delo odpočivalo. Bode naj poslednje svarilo za vse, da se ne sme nič zavleči in nič poslabšati na svetem dobru prve politične ljudske pravice. Bodo naj gospodje previdni dovolj, proizročijo naj, da pojde delavec drugega maja v delavnico! **J. Karies.**

Socialna demokracija ni centralistična, ampak izrečno federalistična. Federalistična je zato, ker tako veli njeni socialistični program, in zato, ker priznava vse narode za elemente vseljidskega napredka. Razvoj prirode prihaja iz difference in stopa v differenceh. družba je zgradila svojo prosveto iz socialnih in narodnostnih diferenc. Tudi mali narodi imajo zaslugo za napredek človečanstva. Svetovna vlada autokratičnega Rima je bila prvič prelomljena po malem češkem narodu. Želje mogočnih despotov po svetovni vladi so našle neprekoračitelne meje v narodnostnih razlikah, ki so ubranile družbo pred preveliko utrditvijo njihove moči ter njihovega dušečega jarma. V narodnostnih razlikah so našle preganjane misli pristrešje, in v tekmovanju narodov na kulturnem polju si je pridobil napredek neprecenljivih vspodbud. En jezik in ena država storila bi iz Evrope drugo Kitajsko. Vsak narod si more v svetovni zgodovini poiskati iznešeno svojo nalogo in more postati z rešitvijo te naloge v korist vse ljudske družbe. Socialna demokracija hoče vsakemu, tudi najmanjšemu narodu, dati priložnost za kaj takega. Socialna demokracija ne bode s splošno in enako volilno pravico jačila avstrijski centralizem, ampak delovala bode k svobodi in samostojnosti avstrijskih narodov.

F. Modraček.

Persekucija češkega delavstva.

Socializem napreduje povsod, celo v nazadnjaški Avstriji. Zmagoslavnega pohoda socialističnega proletarjata k vratom novega življenja se ne more zadržati — solnce se toči krog svoje osi, veletok drvi po strugi, kdo je tisti, ki naj ustavi solnce, ustavi

drvenje vodã? Socializem ni ljudska izmišljotina, marveã posledica druŹabnega razvoja. Posledic razvoja ni zadržati, zadržati pa tudi ne zgodovine ljudstva!

Zmagoslavni pohod socialistiãnega proletarjata se ne vrši v miru, ampak v boju novih sil s starimi, v boju konservatizma z napredkom. V tem je socialni fatalizem. Kakor je usoda ãloveškega Źivljenja, da se rodi v mukah bolesi, tako je tudi usoda novih druŹabnih oblik, novih socialnih bitij, ki se loãevajo od starih, da trpe. Zgodovina ljudstva je prepreŹena s samimi socialnimi borbami, z velikimi boji, ki so dosegli sem pa tam višek v naglih erupcijah celih narodov in razredov. Razvoj ljudstva spremlja martirij njegovih pionirjev in nositeljev. Najgrandioznejše epopeje ljudstva so pisane s krvjo junakov . . . Najsijajnejša zmaga zahteva Źrtev.

Proletarjat malega ãeškega naroda ima tudi Źe kos svoje lastne zgodovine, ima tudi Źe svoj martirij — ima Źe svoje Źrtve. Ima pa tudi svoje velike dneve in svoj pomen v zgodovinah proletarjata.

«Veliki dnevi» se smejo imenovati oni, v katerih se je vršil posledni njegov boj za splošno in enako volilno pravico v fevdalni in napol absolutistiãni Avstriji. ãeško delavstvo je ta boj zaãelo. Opiraje se na velike zgodovinske tradicije ãeških predhodcev socializma — komunistiãnih Taboritov — fasaniralo je celi narod, razvilo rdeãi prapor tudi nad najzapadlejsimi kotiãki ãeških zemelj. V boj se je postavilo na prve nasipe, uredilo svoje bataljone v nepremagljivi kader, vodilo boj s pogumom in z obãudovanja vredno in intenzivnostjo. Doprineslo je tudi za idejo drŹavljanske enakopravnosti najveãje Źrtve in bilo je odloãno za to — pod vtisi revolucijskega plamena med vzhodnoslovanskimi narodi —, da gre še dalje in v skupni armadi delavstva drugih narodov v

Avstriji vzdrŹi se v huŹšem boju s starimi silami, stojeã v prvih straŹah, ki so bile s posebnim soglasjem okolnosti prenešene na bojevni ãeški teritorij.

ãeško delavstvo je v tem velikanskem boju stare Avstrije z novo Avstrijo najveã Źrtvovalo. Boj je bil kronan z zmago ideje politiãne enakopravnosti. Predlog glede splošne in enake volilne pravice je podan, in ãetudi v komplikaciji avstrijskega drŹavnega oblika ne zadovoljuje datajno vsem principom enakosti, bode uzakonitev tega predloga pomenila popolno prerogjenje te drŹave in odkrito pot k daljšemu razvoju.

Med tem se vrši boj v drŹavnem zboru. Zunaj je mir. Za sedanji moment je dobojevano. Ta mir pa pomni za ãeško delavstvo izjemno stanje politiãnih persekucij: Źikaniranje, preiskave, konfiskacije, obsodbe. Na ãeškem smo Źe navajeni na permanentne persekucije, ali tako ostrih persekucij, kakor sedaj, Źe davno ni bilo.

Danes moramo napraviti še pribliŹno bilanco Źrtev, ki jih je stara Avstrija zahtevala na ãeškem delavstvu. Źrtve so vseh vrst: izguba Źivljenja, krvi, zdravja, svobode in premoŹenja.

Troje ãloveških bitij je padlo pod manliherovkami Źandarmerije in revolverji policistov: eno v Pragi, dvoje pa v Slavkovu na Moravskem. Na tisoã oseb je prelivalo svojo kri; provzročili so jo bodaki in streli. Mnogi so dobili teŹke in Źivljenju nevarne rane. Izgube na pridobitku pri vseh ranjenicah ter zaãasno vsakega dela nezmoŹnih znašajo velikanske svote.

Nad 600 oseb je bilo aretiranih ter zaprtih na krajšo in veãjo dobo v policijskih separacijah in celicah kriminalov.

Okrog 20 let prisilovalnega zapora so pretrpeli aretovani in obtoŹeni delavci.

Nad 100 oseb so po policijskem naãinu obsodili na zaporno kazen in denarno globo.

Štiri procesi za veleizdajstvo in bunjenje so se vršili pred porotnimi sodnjami — 2 v Pragi, 1 v Mladi Boleslavi, 1 v Karlovem Gradcu.

Nad 200 oseb so obtoŹili in obsodili za zloãine in prestopke na skupno kazen **51 let**,

katero kaznen je v posameznih slučajih višja sodnija zvišala za 7 let, tako da vse kazni skupaj znašajo **58 let** zavora! V Pragi so redne sodnije obsodile 60 oseb na 11 let zavora, v Mostu (slučaj lounski) 45 oseb na 20 let, v Brnu in Olomucu 110 oseb na 26 let. Skratka: na Češkem znašajo zaporne kazni 32 let, na Moravskem 26 let! V to število ni vzeta cela vrsta obsojenih, ki so imeli srečo priti v dotiko z okrajnimi sodnijami po deželi; navedene številke povejo le približno dejansko stanje do 15. marca. V resnici pa so te številke večje in reče se lahko, da znašajo zaporne kazni okrog **šestdeset let**. Konfiskacije čeških delavskih listov obnašajo precej visoko število. Le «Pravo lidu» je bilo v ti persekucijski dobi 10 krat konfiscirano. Taka je bilanca preganjanja persekucijske bestije po Češkem in Moravskem na pragu 20. stoletja. Taka je bilanca žrtev češkega delavstva v dobi restavracije Avstrije.

Težki trenutki žalosti, boli in trpljenja so padli na mnogotero proletarsko češko rodbino . . . Premnogo žen in otrok in sirot plaka po svojih rednikih in roditeljih, ki giné po celicah ječ in kriminalov. Mnogo očetov in mater čaka s hrepenenjem povrnitve sinov iz temelja ozidja. Žalost in prizadete rane pa bodo tolažene z veliko zavestjo, da žrtve vsakega posameznika in žrtve vsega delavstva y ti veliki zgodovinski epopeji v razvoju proletarjata, narodov in države niso bile zaman doprinešene. Ideja socializma na Češkem je bila zanešena do najzapadlejših krajev duševne teme in gospodarskega suženjstva, ideja socializma je povsod zasadila globoko svoj koren v srce češko-slovanskega ljudstva in ideja socializma je prinesla v ti burni dobi gotovo obroditev in oživitev onih problemov,

moralna opora za vso njegovo daljšo bodočnost.

J. Hudec.

Himna slovenskih heretikov.

Heretiki smo grešni in krenili
z izhrojene smo ceste, ki po njej
vodili ste, pismarji, farizeji,
uklenjene na duhu nas doslej.

Otresli smo verige vaše sužnje.
Nič več ne prašamo vas: kam in kod?
Sami si iščemo smeri in smotra.
svobodni hodimo zdaj svojo pot.

Sami popenjamo se na višave,
kjer naš leskeče se visoki vzor;
po strmcu trdem, stezi skaloviti,
k resnice solncu romamo navzgor.

A vaša cesta — zagata je temna,
kjer zajde duh človeški sred noči
in kjer umrje vsaka živa misel . . .
Ne, vaši stari poti cilja ni!

Izbrali smo si svojo novo vero
in svojega mi molimo bogá,
boga svobode, luči in resnice,
in nosimo seboj ga v dnu srcá.

Heretiki smo smeli, krivoverci,
in kužna vam pismarjem smo pošast . . .
Preklinjajte nas, kámnajte, morite!
Vaš srd in črt je nam največja čast.

Naprej, heretiki svetá vi slavni,
vi geniji uporni vseh vekóv!
Tovariši ste naši in soborci.
Vi vsi hodili pot ste svoj, pot nov.

Apostoli ste vsi svobodne misli,
svetlobe ste glasniki z nami vred;
sobratom kazali ste pot iz robstva —
in „krivoverce“ vas psoval je svet.

Heretiki pogumni smo. Za nami
ne hodi strahopetec naj nikar!
Naš pot je borba, žrtva, mučeništvo
in vodi skoz nevihto in vihar.

A. Aškerc.

Generalni štrajk na Ruskem-Poljskem.

Spisal I. Daszynski.

Mednarodni socialistični kongres v Amsterdamu v poletju 1904 je komaj slutil, da bodo njegovi sklepi o generalnem štrajku tako kmalu preizkušeni in da bode silovito orožje generalne stavke tako kmalu uporabila velika socialistična in revolucijska delavska stranka v največjem revolucionarnem boju.

Na Ruskem-Poljskem, kjer je nastala na levem bregu Visle velikanska industrija, je bil leta 1905 prvič v zgodovini proletarskih bojev štrajk množic s tako silo, s tako požrtvovalnostjo in vdanostjo uporabljen ter tolikokrat uporabljan, da mora vsakega prav zelo zanimati, nekoliko bližje preiskati prve faze revolucije. Ko je carju zaupajoči in na carja vezujoči narod petersburški 22. januarja, na znani spominski dan, ozdravel od svoje vere — zdravljen s svincem ter kožaškimi sabljami — bili so varšavski proletarci prvi, ki so s svojim revolucijskim instinktom spoznali veliki zgodovinski trenutek ter se takoj podali v boj proti carizmu.

Tri dni po 22. januarju je proklamirala «poljska socialistična stranka» (P. P. S.) in žnjo «Socialna demokracija Poljske in Litavske» (S. D.), kakor tudi židovska «Zveza» generalno stavko v celi deželi.

P. P. S. ni imela v Varšavi nič več nego 5000 trdno organizovanih sodrugov, obe drugi stranki pa skupaj niti toliko nista imeli. In kljub temu je bilo v teku 24 ur — celo mesto, broječe 800.000 duš, pod

faktično vlado delavcev! Niti en tramvajski voz, niti ena kočija se ni smela na ulicah pokazati, niti v eni sami tovarni in niti v eni sami delavnici se ni delalo, da, celo restavracije in kavarne so morale biti zaprte! In ta štrajk je trajal pet dni v mestu, kjer je bilo 40.000 vojakov v garniziji.

Prav tako je bilo v provinciji; v Lodži, ki se naziva poljski Manchester, v Čenstohovi, v Dombrowskih rudnikih in plavžih je praznovalo na stotisoče delavcev, in ž njimi vse prebivalstvo. nekateri prisiljeni, nekateri prostovoljno, toliko prostovoljno, ker se je našlo precej tovarnarjev, ki so ta čas plačevali delavcem polno ali saj primerno mezdo, kar je v mnogih etablisementih dosti dolgo trajalo. Tovarnarji so si hoteli deloma svoje delavce polnoštevilno obdržati, deloma so simpatizirali s stavko, deloma so se bali terorističnih izbruhov, ki bi bili vsled primč a razumnejših tovarnarjev lahko provocirani . . .

Kako pa je vplivala generalna stavka na delavske množice ter vse ostalo ljudstvo? Danes rečemo lahko, da ga ni tako mogočnega sredstva, ki bi delavce kot razred združilo ter jih v trenutku o njihovi gospodarski moči prepričalo in jih na boj mobilizirale, kot je generalna stavka. Tudi oni del delavstva, ki je bil takorekoč prisiljen v generalno stavko. začčenja po kratki dobi vse drugače misliti in čutili kot pred štrajkom. Delavci vidijo naenkrat svojo velikansko važnost v današnjem razvitem in kompliciranem sistemu izdelovanja; delavci stradajo in živijo v pomanjkanju ter se vedno vprašujejo: zakaj vse to? Odgovor pride sam od sebe; dajo ga sovražniki, ki se trdovratno branijo: opravljene zahteve proletarjata izpolniti. In človek, ki je za svoje pravice, za svojo svobodo in za svojo bodočnost kaj žrtvoval, postane na ta način bojevnik!

Ali tudi meščansko družbo pretrese generalna stavka tako, kakor nobeno drugo sredstvo. Tudi najindiferentnejše vrste začutijo odklonitev dela po proletarjatu; na vse razmere, celo na privatno življenje vpliva štrajk in naznanja pomen dela ljudstva, dela v vsaki obliki in podobi.

Ako bi Rusko - Poljsko imelo vlado, ki bi saj kolikor-toliko bila odvisna od naroda, od meščanstva, potem bi mogočni boj proletarcev davno zmagal. Nič manj kot 10 generalnih štrajkov se je izbojevalo od januarja do decembra v l. 1905!

Ali tod so v vladi le birokrati in vojaki, ki so narodno ptuji ter smatrajo Poljsko za podjarmljeno deželo. Vlade v zapadno-evropskem zmislu ni v celi Rusiji, najmanj seveda pa na Poljskem, v Livlandiji ali Kavkazu.

Ali tudi v Rusiji sami so mislili cele tedne, da bo generalna stavka takoj zmagala. Celemu svetu ostanejo zadnji oktoberski dnevi 1905 nepozabljeni, kajti tedaj je divjal po Rusiji največji štrajk sveta. V veliki Rusiji je vodila in pripravila štrajk «Zveza zvez», ki se je rekrutirala izmed ljudij samih «inteligentnih poklicev»; na Poljskem pa so štrajk pripravile in vodile delavske organizacije. Najgroznejše orožje pa je bila stavka železničarjev, ki je pred vsem grozila večjim mestnim središčem ter deloma oslabila carjevo oboroženo moč.

Šele ta ogromna stavka je absolutnega samodržca na kratko dobo premagala, šele ta generalni štrajk je prisilil carja, da je izdal znani konstitucionalni manifest. Seveda le za nekaj tednov. . . . Kajti kmalu nato je nastopila najstrašnejša, najkrvavejša, najdivjejša reakcija, kakoršno je moderni svet le kedaj videl, in cela Rusija je bila rablju, Durnovo po imenu, izročena. Minister notranjih zadev, Durnovo, nima v teku 5 mesecev na vesli nič manj nego 20.000 moritev, prav toliko poranjenj in nad 70.000 aretacij. Da, izrazil se je celo v privatnem pogovoru, da mu ni nič na tem, ako pomori čez polmilijona ljudi.

Motili pa bi se prav zelo, če bi — celo v teh grozovitih in barbarskih okoliščinah — vpliv generalnih stavk podcenjevali ali celo za ničeven smatrali.

Nasprotno. Stavke množic, ki so bile po carjevih rabljih in biričih na konec l. 1905.

v krvi utopljene, so pokazale tako enerzijo, da revolucija ni kapitulirala, ampak zgrabila še za ostrejšo orožje in prešla k «oboroženemu uporu». Celo najbolj doktrinerske stranke in osebe so morale kot končni rezultat stavkovske periode proklamirati oboroženi upor. To proklamiranje pa ni na noben način akt obupa, ampak plod velikega preddela generalnih štrajkov. Revolutionarji so si morali reči, da ti milioni štrajkujočih ne smejo dalje stradati, da se ne morejo zapreti ali pa masakrirati pustiti, in to napram vladi, ki je preje organizirana roparska tolpa kot pa odbor kateregakoli družabnega razreda. Stavke množic so pokazale, da je oboroženi upor mogoč, da je ono ljudstvo, ki je pripravljeno vsled gladu umreti, tudi zmožno z orožjem v roki se bojevati.

Stradajoča revolucija generalnih stavk je pripravila oboroženo revolucijo bližnje bodočnosti.

In ta pouk ni izkušnja, kojo smo dobili v letu generalnih stavk, bo tudi zunaj mejruskega carstva zadobila pravo vrednost. . . Oni kratkozraki sovražniki ljudstva, ki bi se morebiti radovali nad dozdevnimi neuspehi stavk množic, naj še nekaj časa počakajo in občutili bodo že velelepe posledice stavk ljudskih mas.

Proletarjat, ki je zmožen generalne stavke, postaja moč, s katero mora vsak, tudi najmogočnejši vladar, računati. In enkrat začet — ako je cilj dosti velik in dosegljiv — postane generalni štrajk taka moč, da bi morala umetna, nasilna represija le k groznejšim bojem voditi. In na to naj prav zdaj v Avstriji pazijo!

Ne glejte nas, poslušajte nas!

Ta svēt je le dolina solz . . .

Smrt strupenemu alkoholu
in nikotinu!

Bogastvo je le zapeljivost;
blagor ubogim!

Proč z reformo zakona! — Čuvajte nerazdružljivost zakonske zveze!

AMEN!

Čipkarstvo. Od 21. do 25. maja se bo vršila na Dunaju enketa o čipkarstvu. Sklicuje jo direkcija c. kr. centralnega čipkarškega tečaja v zrislu odloka c. kr. naučnega ministerstva z dne 25. jan. t. l. Namen enkete je poizvedeti mnenje interesentov glede državne akcije, tikajoče se povzdige čipkarstva. — O tem bomo prihodnjič več pisali.

Kašelj!

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamelje.

2740 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko: „Tri jelke“. — Zaloga pri

Daniel Pirc, lekarna v Idriji.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvodjanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno znamko župnik Kneipp.